

Udviklingsmæssig sprogforstyrrelse (DLD)

Hvordan vi støtter børn og unge med udviklingsmæssig
sprogforstyrrelse i folkeskolen.

Denne guide vil give dig som fagprofessionel et indblik i
DLD (eng.: Developmental Language Disorder herefter DLD)
herunder, hvordan du identificerer og understøtter DLD
i dit klasseværelse.

DEVELOPMENTAL

LANGUAGE

DISORDER

Hvad er DLD?

DLD står for Developmental Language Disorder – på dansk udviklingsmæssig sprogforstyrrelse. Tidligere var DLD kendt som SLI (Specific Language Impairment). Navnet er ændret til DLD for mere nøjagtigt at afspejle de typer af vanskeligheder, barnet kan opleve.

Børn og unge med DLD har problemer med at forstå og/eller bruge talesproget. Et barn eller en ung med DLD kan møde vanskeligheder på en række områder, f. eks læring, læsefærdigheder, bearbejdning og hukommelse, følelsesmæssig trivsel, social interaktion, venskaber, adfærd og dannelse.

5 ting du skal vide om DLD

1. DLD har en betydelig indvirkning på børns sociale interaktion og deres faglige udvikling.
2. I Danmark rammer DLD omkring 1-2 børn i hver skoleklasse.
3. Børn og unge med DLD er mere tilbøjelige til at opleve vanskeligheder med deres læring og møde sociale og følelsesmæssige problemer.
4. DLD kan forekomme hos alle elever uanset social baggrund, men det ser ud til, at DLD kan være arvelig.
5. Børn og unge med DLD vil gennem hele deres skoletid have brug for, at der tilrettelægges såvel almene som målrettede indsatser og specialstøtte. Vi kan ikke kurere DLD, men vi kan på forskellig vis understøtte sprogudvikling og fremme livskvalitet.

Hvordan kan DLD se ud i klasselokalet?

- Elever med DLD vil finde det svært at forstå, hvad der bliver sagt til dem, Især hvis der bliver talt hurtigt, eller hvis der er distraktioner.
- Eleven er ukoncentreret.
- Eleven udtrykker sig upræcist, når han/hun bliver spurgt.
- Igennem sit skoleforløb vil et barn med DLD sandsynligvis opretholde en 2-3-årig sproglig udviklingsforskel ift. sine jævnaldrende.
- Eleven deltager ikke særligt i gruppearbejde.
- Eleven forstår ikke, hvad han/hun skal gøre i stillede opgaver.
- Eleven har læseforståelsesvanskeligheder.
- Eleven har vanskeligheder ved at huske ord og fagbegreber.

Howdan støtter vi børn og unge med DLD i folkeskolen?

- Tidlig indsats er vigtig. At anerkende tilstanden i førskolen kan have gavnlige effekter på langt sigt.
- Det er vigtigt at tilskynde forældre og omsorgspersoner til at udvikle gode sprogindlæringsmuligheder fx i form af muligheder for at tilegne sig nye ord.
- Individuelle og specialiserede målrettede indsatser kan hjælpe med at påvirke elevens hverdag og muligheden for deltagelse i undervisning og socialt samvær.
- Logopæden kan samarbejde med barnet/ den unge og hans/hendes netværk af f. eks. forældre og lærere om at opstille mål og integrere støttende strategier i læseplanen.

Brug sproget

- Brug korte enkle sætninger, hvor det er muligt, og opsummer det, der er blevet sagt.
- Hvis instruktionerne involverer flere trin, så pind dem ud og gentag, hvis det er muligt.
- Knyt nye eller svære ord til enklere ord. Overvej om du kan tegne det.
- Spørgsmål kan være en udfordring for børn med DLD. Prøv i stedet at kommentere, hvad der bliver gjort i stedet for at sætte spørgsmålstegn ved det.
- Det at finde ord kan være en udfordring, så byd på flere ord at vælge i mellem.

Undervisningsstrategier

- Prøv at få øjenkontakt og brug deres navn, når du henvender dig til eleven.
- Brug visuel støtte så meget som muligt.
- Brug så mange sanser som muligt til at undervise i nye emner. Demonstrer, rør, lugt og tal.
- Tjek for forståelse. Dette vil hjælpe alle børn i klassen.
- Giv eleven tid til at bearbejde og finde ordene.

Klasseværelsets organisation

- Børn med DLD bør være placeret i klasserummet, så du nemt kan få deres opmærksomhed, da lytning og forståelse kan være hårdt arbejde, og eleven derfor nemt kan miste koncentrationen i løbet af lektionen.
- Overvej siddepladser og grupperinger nøje, så eleven med DLD kan arbejde sammen med støttende jævnaldrende.
- Planlæg lektionerne, så eleven med DLD kan holde pauser fra at lytte, da det kan være meget trættende.
- Hav opgaver klar, som kan udføres selvstændigt i et stille rum.

Logopædisk sparring og vejledning

Udviklingsmæssig sprogforstyrrelse har vedvarende karakter, derfor kan børn og unge med DLD have brug for logopædisk støtte – direkte eller indirekte – på forskellige tidspunkter i deres skoleforløb.

Fordi DLD forekommer forskelligt fra barn til barn, kan en logopæd hjælpe med at identificere barnets eller den unges styrker og behov i forskellige områder af deres sprog. Logopæden kan udarbejde en indsats med specifikke mål baseret på elevens individuelle profil.

Er du lærer eller pædagog, og er du interesseret i at blive klogere på DLD og/eller har du et barn, som du er bekymret for, er du altid velkommen til at kontakte mig for oplæg om DLD eller logopædisk rådgivning.

Jeg glæder mig til at høre fra dig.

Eva Maria Glimberg

Logopædistuderende BRK

LÆR MERE

<https://video.ku.dk/video/64180330/sprogforstyrrelser-mulige>

Kilder

Introduktion til DLD hos unge, Danmarks Læringsportal (EMU): <https://emu.dk/stx/saerligeelevgrupper/ordblindhed/sprogforstyrrelser-ogsaa-et-problem-blandt-unge-og-voksne>

RADLD (Raising Awareness of Developmental Language Disorder) er et britisk initiativ fra forskere og logopæder for at udbrede kendskabet til DLD.

Link: <https://radld.org/>

Introducerende artikel om DLD i Læsepædagogen: Vang Christensen, R. (2019). Udviklingsmæssige sprogforstyrrelser – ret ukendte forstyrrelser med store konsekvenser. Læsepædagogen, 5, 19-23.

Folderen er udgivet i samarbejde mellem Eva Maria Glimberg & Dansk Lærereforenings Folkeskolesektion www.dansklf.dk
© 2023

DEVELOPMENTAL

LANGUAGE

DISORDER